

СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

19.06.2023 № 70/59-р/к

Справа № 5/07-60-23

м.Київ

Про закриття провадження у справі

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 5/07-60-23 про порушення ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ законодавства про захист економічної конкуренції та подання відділу досліджень і розслідувань в Сумській області від 07.06.2023 № 70-03/160-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України¹ від 09.12.2010 № 93 розпочато розгляд справи № 02-06/72-2010 у зв'язку з наявністю у діях ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягають у погодженні ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» та ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ» тарифів на послуги з централізованого опалення, розрахованих із порушенням порядку їх формування ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині створення умов ТОВАРИСТВУ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» та ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ» для вчинення порушення у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.11.2013 № 111 виділено для окремого розгляду справу № 02-06/94-2013 щодо дій ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ

¹ Відповідно до підпункту 6.1 пункту 6 Розпорядження Антимонопольного комітету України від 28.11.2019 № 23-рп «Про реорганізацію територіальних відділень Антимонопольного комітету України» (зі змінами) з 01.06.2020 припинено Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України шляхом приєднання до Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України. Відповідно до підпункту 7.6 пункту 7 вказаного Розпорядження, з 02.06.2020 найменування Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України змінено на Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.

СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягають у погодженні ПУБЛІЧНОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ» тарифів на послуги з централізованого опалення, розрахованих із порушенням порядку їх формування, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині легітимації вчинення ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ» в особі «Котельня Північного промислового вузла» порушення у вигляді зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку.

- (3) Розпорядженням адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 31.12.2015 № 91 розгляд справи № 02-06/94-2013 зупинено до завершення судових справ, пов'язаних з оскарженням рішення Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України від 27.11.2013 № 31-р/тк.
- (4) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) від 06.06.2023 № 70/70-рп/к прийнято до провадження матеріали справи № 02-06/94-2013, присвоєно прийнятій справі № 5/07-60-23.
- (5) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 07.06.2023 № 70/72-рп/к поновлено розгляд справи № 5/07-60-23.
- (6) Листом від 07.06.2023 № 70-02/С-1837 ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ направлено копію подання з попередніми висновками у справі від 07.06.2023 № 70-03/160-П.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, ідентифікаційний код юридичної особи (конфіденційна інформація), місцезнаходження за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) (<https://usr.minjust.gov.ua>): (конфіденційна інформація).
- (8) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є юридичною особою. Дата державної реєстрації – 21.05.1997, дата та номер запису в ЄДР (конфіденційна інформація), відповідно. За організаційно-правовою формою ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є органом місцевого самоврядування. За даними ЄДР основним видом економічної діяльності ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є (конфіденційна інформація).
- (9) Відповідно до частини першої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є виконавчим органом Сумської міської ради.
- (10) Відповідно до абзацу одинадцятого статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі органи рад - органи, які відповідно до Конституції України та цього Закону створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (11) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є юридичною особою, наділеною цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

- (12) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (13) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ із суб'єктами господарювання, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території об'єднаної територіальної громади.
- (14) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (15) Частиною другою статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (16) Згідно з частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (17) Статтею 4 цього ж Закону визначено, що одним із основних принципів місцевого самоврядування є законність. Отже, реалізація ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ наданих йому повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, в тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (18) Відповідно до статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, що діяла у 2008-2010 роках) до відання виконавчих органів міських рад належали повноваження щодо встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів щодо оплати побутових, комунальних, транспортних та інших послуг, які надаються підприємствами та організаціями комунальної власності відповідної територіальної громади; погодження в установленому порядку цих питань з підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності. При цьому, положення пункту 6 статті 59 вищезазначеного Закону передбачають, що виконавчі комітети міських рад приймають рішення у межах наданих повноважень.
- (19) Окрім цього, відповідно до вимог статей 7, 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» № 1875-IV (діючого у 2008-2010 роках) послуги централізованого постачання теплової енергії відносяться до комунальних послуг, тарифи на які мають встановлюватись органами місцевого самоврядування.
- (20) Відповідно до статті 1 Закону України «Про тепlopостачання» (в редакції, що діяла у 2008-2010 роках) тариф (ціна) на теплову енергію - це грошовий вираз витрат на виробництво, транспортування, постачання одиниці теплової енергії (1 Гкал) з урахуванням рентабельності виробництва, інвестиційної на інших складових, що визначаються згідно з методиками, розробленими центральним органом виконавчої влади у сфері тепlopостачання.

- (21) Постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2006 № 955 (чинною у період розрахунку двоставкових тарифів на надання послуг з централізованого опалення у 2008, 2010 роках) затверджено Порядок формування тарифів на виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води (надалі - Порядок формування тарифів), яким визначено загальний порядок розрахунків тарифів на теплову енергію, послуги централізованого опалення.
- (22) Відповідно до пункту 9 Порядку формування тарифів суб'єкти господарювання можуть застосовувати двоставкові тарифи на послуги з централізованого опалення, затвержені в установленому порядку.
- (23) Статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (у редакції, що діяла у досліджуваній період) встановлено, що до повноважень центрального органу виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства віднесено розроблення в межах повноважень системи нормативно-правових актів щодо формування цін/тарифів па житлово-комунальні послуги. Центральним органом виконавчої влади у сфері теплопостачання у 2008 році був Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики, яким наказом від 09.09.2000 № 19, затвержені Правила розрахунку двоставкового тарифу на теплову енергію та гарячу воду (чинні на момент розрахунку двоставкових тарифів на надання послуг з централізованого опалення у 2008, 2010 роках) (надалі - Правила розрахунку двоставкового тарифу).
- (24) Відповідно до пункту 1.2 Правил розрахунку двоставкового тарифу рішення про перехід до розрахунків між споживачами та теплопостачальними організаціями за двоставковими тарифами приймається місцевими органами виконавчої влади на самоврядування.
- (25) Згідно з п. 1.4 Правил розрахунку двоставкового тарифу двоставковий тариф - це тариф на послуги теплопостачання, який складається з річної вартості обслуговування одиниці приєднаного теплового навантаження та вартості одиниці спожитої теплової енергії.
- (26) Пунктом 1.5. Правил розрахунку двоставкового тарифу визначено, що приєднане теплове навантаження визначається технічними умовами на приєднання споживача на обумовлюються договором між теплопостачальною організацією та споживачем про використання теплової енергії та гарячої води, а кількість спожитої теплової енергії обчислюється теплотічильником або при його відсутності за розрахунком згідно з Правилами користування тепловою енергією. Плата за одиницю приєднаного теплового навантаження включає в себе умовно-постійну частину витрат теплопостачальної організації па виробництво, транспортування та розподілення теплової енергії. Плата за фактичний об'єм спожитої теплової енергії компенсує умовно-змінну частину витрат теплопостачальної організації. Умовно-постійні витрати пов'язані з необхідністю підтримання в робочому стані джерел теплової енергії та теплових мереж, а також теплоспоживальних установок і не можуть бути вилучені із двоставкового тарифу.
- (27) Умовно-змінна частина витрат - це плата за фактичну кількість спожитої теплової енергії, яка визначається приладом обліку (тепловим лічильником) або розрахунковим методом для кожного будинку відповідно до його теплового навантаження (у випадку відсутності приладу обліку теплової енергії). Плата цієї частини тарифу справляється споживачем під час опалювального сезону.
- (28) Пунктом 4 Правил розрахунку двоставкового тарифу визначено дані для розрахунку двоставкового тарифу на теплову енергію, а пунктом 4.1. визначено одиниці

вимірювання приєднаного теплового навантаження споживачів - Гкал/год. Така одиниця виміру як квадратні метри опалювальної площі зазначеними правилами не передбачена.

- (29) Пунктом 113 Порядку формування тарифів (у редакції, чинній на момент розрахунку двоставкових тарифів на надання послуг з централізованого опалення у 2010 році) передбачено, що двоставковий тариф на послуги з централізованого опалення складається з: умовно-змінної частини тарифу, яка компенсує умовно-змінну частину витрат і визначається в розрахунку на 1 Гкал теплової енергії, спожитої на централізоване опалення, або в розрахунку на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до розрахункової норми витрат теплової енергії на опалення в даному населеному пункті для житлових будинків, не обладнаних лічильниками теплової енергії (рядок 11 додатка 5), та відповідної частини прибутку; річної (місячної) абонентської плати, яка компенсує умовно-постійну частину тарифу на надання послуг з централізованого опалення і розраховується на теплове навантаження об'єкта теплоспоживання на 1 Гкал/г або для населення, за відсутності в житлових будинках приладів обліку, на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до нормативної величини питомого теплового навантаження системи опалення в даному населеному пункті (рядок 12 додатка 5), та відповідної частини прибутку.

6. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (30) На території м. Суми у період 2008-2014 (період дії двоставкових тарифів) послуги з централізованого опалення та постачання гарячої води надавали:
- АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ» (місцезнаходження: (конфіденційна інформація), ідентифікаційний код – (конфіденційна інформація), надалі – АТ «СУМСЬКЕ НВО»). АТ «СУМСЬКЕ НВО» є новим найменуванням ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ». ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ» є новим найменуванням ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ», правонаступника ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ»;
 - ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» ((конфіденційна інформація), надалі – ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО»).
- (31) З 2005 року ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ відповідними рішеннями визначав виконавцями послуг теплопостачання АТ «СУМСЬКЕ НВО» та ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» в межах території обслуговування кожного.
- (32) Територію обслуговування ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» та АТ «СУМСЬКЕ НВО» у місті Суми визначено в адміністративному порядку - шляхом прийняття виконавчим комітетом Сумської міської ради рішень: від 27.01.2005 № 720 «Про визначення виробників послуг і виконавців послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми», від 22.09.2009 № 484 «Про визначення виконавців/виробників послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми», від 20.05.2011 № 322 «Про визначення виробників та виконавців послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми», від 18.06.2013 № 317 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 20.05.2011

- № 322 «Про визначення виробників та виконавців послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми».
- (33) Зокрема, в додатку № 1 до рішень виконавчого комітету Сумської міської ради від 22.09.2009 № 484 «Про визначення виконавців/виробників послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми» та від 20.05.2011 № 322 «Про визначення виробників та виконавців послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми» наведено перелік житлових будинків, в яких послуги з централізованого опалення надавало АТ «СУМСЬКЕ НВО», а в додатку № 2 - перелік житлових будинків, в яких послуги з централізованого опалення надавало ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО». Будинки, наведені в додатку № 1, не повторюються в додатку №2.
- (34) Рішенням від 18.06.2013 № 317 «Про внесення змін до рішення виконавчого комітету Сумської міської ради від 20.05.2011 № 322 «Про визначення виробників та виконавців послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення в місті Суми» внесено зміни до вищезазначених додатків шляхом викладення їх в новій редакції, де в додатку № 1 наведено перелік будинків, які отримують послуги з централізованого опалення від ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО», в додатку № 2 – перелік будинків, які отримують послуги з централізованого опалення від АТ «СУМСЬКЕ НВО». Будинки, наведені в додатку № 2, не повторюються в додатку № 1.
- (35) У межах повноважень, наданих статтею 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ приймав рішення про погодження в установленому порядку з підприємствами, установами та організаціями, які не належать до комунальної власності, тарифів щодо оплати побутових, комунальних, транспортних та інших послуг.
- (36) АТ «СУМСЬКЕ НВО» листом від 27.10.2008 № 21/2302 надало ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ розрахунок двоставкових тарифів на послуги з централізованого опалення, який не містить інформації про приєднане теплове навантаження, а тариф розрахований з урахуванням опалювальної площі (м²).
- (37) Розрахунки АТ «СУМСЬКЕ НВО», надані ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листами від 22.01.2010 №2/9-64-п, 22.12.2010 № 21/2390 та 27.12.2010 №21/2415, також не містять інформації про приєднане теплове навантаження і розраховані з урахуванням опалювальної площі (м²), що і стало підставою для початку розгляду справи № 02-06/81-2013 у зв'язку з наявністю у діях ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ ім. М. В. ФРУНЗЕ» в особі Дирекції «Котельня Північного промислового вузла», ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку централізованого постачання теплової енергії (для забезпечення потреб опалення) в межах зони обслуговування в м. Суми, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (38) При цьому ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ погодив АТ «СУМСЬКЕ НВО» тарифи на послуги з централізованого опалення та прийняв рішення від 27.10.2008 № 550 «Про тарифи на послуги з теплопостачання Дирекції «Котельня Північного промвузла ВАТ «СНВО ім. М.В. Фрунзе», від 26.01.2010 № 40 «Про тарифи на послуги з теплопостачання Дирекції «Котельня Північного промвузла ВАТ «СНВО ім. М.В. Фрунзе» для населення» та від 28.12.2010 № 831 «Про тарифи на послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води

Дирекції «Котельня Північного промвузла ВАТ «СНВО ім. М.В. Фрунзе» для населення».

- (39) За результатами проведеного аналізу встановлено, що питання порушення порядку встановлення двоставкових тарифів на послуги централізованого опалення у 2008-2014 роках досліджувалося Сумським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України:
- у справі № 02-06/28/72-2012 про порушення ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку в частині розрахунку двоставкових тарифів на послуги з централізованого опалення із порушенням порядку їх формування;
 - у справі № 02-06/72-2010 про порушення виконавчим комітетом Сумської міської ради у вигляді легітимації вчинення ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» порушення у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку.
- (40) За результатами розгляду справи № 02-06/28/72-2012 Тимчасовою адміністративною колегією Антимонопольного комітету України прийнято рішення від 27.11.2013 № 31-р/тк «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу», яким постановлено, що дії ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО», які полягають у розрахунку двоставкових тарифів на послуги з централізованого опалення з порушенням порядку їх формування, що призвело до необґрунтованого збільшення річної плати за ці послуги, є порушенням, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого опалення в межах території обслуговування в місті Суми, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (41) За результатами розгляду справи № 02-06/72-2010 адміністративною колегією Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято рішення від 28.11.2013 року № 95 (далі – Рішення № 95), яким постановлено, що дії виконавчого комітету Сумської міської ради, які полягають у погодженні тарифів на послуги з централізованого опалення, розрахованих із порушенням порядку їх формування, порушенням, передбаченим пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині легітимації вчинення ТОВ «Сумитеплоенерго» порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого опалення в межах території обслуговування в м. Суми, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (42) Рішення, прийняті у вищезазначених справах, були предметом судового оскарження:
- у справі № 910/1331/14 за позовом ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» про визнання недійсним рішення Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України від 27.11.2013 № 31-р/тк;
 - у справі № 920/388/14 за позовом виконавчого комітету Сумської міської ради про визнання недійсним рішення адміністративної колегії Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 28.11.2013 року № 95.

- (43) Скасовуючи рішення господарського суду міста Києва від 23.06.2016 та постанову Київського апеляційного господарського суду від 14.12.2016 у справі № 910/1331/14 Вищий господарський суд України в постанові від 28.02.2017 вказав на те, що суди у розгляді даної справи № 910/1331/14 повинні були співвіднести обставини, встановлені постановою Харківського апеляційного господарського суду від 07.08.2014 у справі № 920/388/14 і судами в даній справі, на предмет преюдиційності обставин, встановлених у справі № 920/388/14, для розгляду цієї справи № 910/1331/14.
- (44) Постановою Київського апеляційного господарського суду від 15.11.2017 у справі № 910/1331/14 апеляційну скаргу Антимонопольного комітету України на рішення господарського суду міста Києва від 31.05.2017 у справі № 910/1331/14 залишено без задоволення, рішення господарського суду міста Києва від 31.05.2017 у справі № 910/1331/14 змінено та викладено його резолютивну частину в наступній редакції: «Визнати недійсними пункти 2, 3, 4 рішення Тимчасової адміністративної колегії Антимонопольного комітету України від 27.11.2013 № 31-р/тк «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу».
- (45) Постановою Харківського апеляційного господарського суду від 07.08.2014 у справі № 920/388/14, яку постановою Вищого господарського суду України від 29.10.2014 залишено без змін, встановлено, що твердження Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України стосовно того, що ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» було порушено порядок розрахунку умовно-постійної складової двоставкового тарифу на послуги централізованого опалення, є необґрунтованим та не відповідає нормам чинного законодавства; матеріалами справи підтверджується правомірність та законність формування (розрахунку) ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» двоставкових тарифів на послуги централізованого опалення для населення; ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» не було вчинено порушення, передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого опалення в межах території обслуговування в м. Суми.
- (46) Так у постанові Харківського апеляційного господарського суду від 07.08.2014 у справі № 920/388/14 зазначено наступне.
- (47) Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України зазначило, що ТОВ «СУМИТЕПЛОЕНЕРГО» порушило порядок розрахунку умовно-постійної складової двоставкового тарифу на послуги централізованого опалення, оскільки місячна абонентська плата розрахована як відношення умовно-постійної частини витрат на надання послуги централізованого опалення до опалювальної площі, що суперечить вимогам пункту 113 Порядку формування тарифів та додатку 6 Розрахунку умовно-постійної і умовно-змінної частин витрат теплопостачального підприємства на послуги з централізованого опалення та двоставкових тарифів на послуги з централізованого опалення до постанови «Про затвердження Порядку формування тарифів на виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води» від 10.07.2006 № 955.
- (48) Однак, у відповідності до пункту 113 вищезазначеного Порядку формування тарифів (який був чинним на момент прийняття рішень виконавчим комітетом Сумської міської ради) двоставковий тариф на послуги з централізованого опалення складається з:
- умовно-змінної частини тарифу, яка компенсує умовно-змінну частину витрат і визначається в розрахунку на 1 Гкал теплової енергії, спожитої на централізоване опалення, або в розрахунку на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до

розрахункової норми витрат теплової енергії на опалення в даному населеному пункті для житлових будинків, не обладнаних лічильниками теплової енергії (рядок 11 додатка 5), та відповідної частини прибутку;

- річної (місячної) абонентської плати, яка компенсує умовно-постійну частину витрат на надання послуг з централізованого опалення і розраховується на теплове навантаження об'єкта теплоспоживання на 1 Гкал/г або для населення, за відсутності в житлових будинках приладів обліку, на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до нормативної величини питомого теплового навантаження системи опалення в даному населеному пункті (рядок 12 додатка 5), та відповідної частини прибутку.

- (49) Крім того, пунктом 95 Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (який був чинним на момент прийняття рішення) передбачено, що двоставковий тариф на послуги з централізованого опалення складається з: умовно-змінної частини тарифу, яка компенсує умовно-змінну частину витрат і визначається з розрахунку на 1 Гкал теплової енергії, використаної для централізованого опалення, або з розрахунку на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до розрахункової норми витрат теплової енергії на опалення у відповідному населеному пункті для житлових будинків, не обладнаних лічильниками теплової енергії, та відповідної частини прибутку; річної (місячної) абонентської плати, яка компенсує умовно-постійну частину витрат на надання послуг з централізованого опалення і обчислюється з урахуванням теплового навантаження об'єкта теплоспоживання на 1 Гкал/год. для всіх категорій споживачів, а для населення за відсутності в житлових будинках приладів обліку - на 1 кв. метр загальної опалюваної площі відповідно до нормативної величини питомого теплового навантаження системи опалення у відповідному населеному пункті, та відповідної частини прибутку.
- (50) Враховуючи наведене, Харківський апеляційний господарський суд дійшов висновку, що розрахунок абонентської плати для населення здійснюється на 1 метр квадратний, а не на 1 Гкал, як стверджувало Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України.
- (51) Таким чином, розрахунок АТ «СУМСЬКЕ НВО» двоставкових тарифів на послуги централізованого опалення у 2008 та у 2010 роках з урахуванням опалювальної площі (м²) відповідає діючому на той час чинному законодавству. Відтак відсутні підстави кваліфікувати дії АТ «СУМСЬКЕ НВО» як порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку послуг централізованого опалення.
- (52) За відсутності складу порушення в діях АТ «СУМСЬКЕ НВО» відсутні підстави кваліфікувати дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ СУМСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді вчинення дій, заборонених згідно із статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» в частині легітимації вчинення АТ «СУМСЬКЕ НВО» порушення у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку.
- (53) Відповідно до статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за №291/5482 та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 5/07-60-23.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК